

Briuselis, 2022 m. rugsėjo 23 d.
(OR. en, bg, pl)

Tarpinstitucinė byla:
2020/0310(COD)

12616/22
ADD 1

CODEC 1328
SOC 503
EMPL 344

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinį atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas = Pareiškimai

Bulgarijos pareiškimas

Bulgarijos Respublikai ypač svarbus žmogaus teisių puoselėjimas ir apsauga. Šalis yra ir išliks pasiryžusi vykdyti savo įsipareigojimus žmogaus teisių srityje.

2018 m. Bulgarijos Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą, kuriame teigiama, kad Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) propaguoja teisinės sąvokas, susijusias su „socialinės lyties“ (angl. *gender*) sąvoka, kurios yra nesuderinamos su pagrindiniais Bulgarijos Konstitucijos principais. Be to, 2021 m. Konstitucinis Teismas plačiau paaiškino, kad Konstitucijoje vartojama sąvoka „biologinė lytis“ (angl. *sex*) nacionalinės teisinės tvarkos kontekste galėtų būti suprantama tik biologine prasme (kaip reiškianti vyrus ir moteris).

Atsižvelgdama į šio klausimo svarbą, Bulgarijos Respublika neprieštarauja tam, kad būtų priimtas Direktyvos dėl minimaliojo darbo užmokesčio projektas; tačiau remdamasi pirmiau nurodytais Konstitucinio Teismo sprendimais, **direktyvos 10 straipsnio 2 dalyje nurodytų „duomenų, suskirstytų pagal lytį“ atžvilgiu pareiškia, kad Bulgarijos Respublika rinks ir teiks tik pagal biologinę lytį (vyrų / moterų) suskirstytus duomenis.**

Vengrijos pareiškimas

Vengrijos vyriausybė yra įsipareigojusi užtikrinti tinkamą ir veiksmingą nacionalinės minimaliojo darbo užmokesčio nustatymo sistemos veikimą. Nuo 2010 m. Vengrijoje minimalusis darbo užmokestis padidėjo daugiau nei du kartus ir buvo nustatytas pasikonsultavus su socialiniais partneriais. Šis faktas, be kita ko, aiškiai rodo tvirtą vyriausybės įsipareigojimą kelti visų žmonių gyvenimo lygį. Vyriausybei ir socialiniams partneriams pasirašius susitarimą, nuo 2022 m. sausio 1 d. nacionalinis minimalusis darbo užmokestis Vengrijoje buvo padidintas dar 20 %, o tai atspindėjo didžiausią vystymosi tempą ES.

Vengrija primena, kad darbo užmokesčio reguliavimas, įskaitant minimaliojo darbo užmokesčio nustatymą, aiškiai priklauso išimtinai valstybių narių kompetencijai, kaip įtvirtinta SESV 153 straipsnio 5 dalyje, ir yra esminė nacionalinės ekonominės politikos priemonė.

Be to, Vengrija pripažįsta ir propaguoja vyrų ir moterų lygybę pagal Vengrijos pagrindinį įstatymą, Europos Sąjungos pirminę teisę, principus ir vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių vertybių. Laikydamosi šių nuostatų ir savo nacionalinės teisės aktų, Vengrija sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) aiškina kaip nurodančią lytį biologiniu požiūriu (angl. *sex*), o direktyvos 10 straipsnio 2 dalies tekste nurodytus „duomenis, suskirstytus pagal lytį“ – kaip duomenis, suskirstytus pagal lytį biologiniu požiūriu.

Austrijos pareiškimas

Austrija pritaria tikslui užtikrinti deramą minimalųjį darbo užmokestį Europos Sąjungoje.

Austrija pakartoja, kad turi būti visapusiškai laikomasi pirminės teisės, Sutartimi grindžiamo kompetencijos pasidalijimo tarp ES ir jos valstybių narių, taip pat subsidiarumo ir proporcingumo principų. Reikia išsaugoti įvairius darbo rinkos modelius, visišką socialinių partnerių savarankiškumą ir nusistovėjusias kolektyvinių derybų sistemas.

Austrija pabrėžia, kad pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 153 straipsnio 5 dalį, visų pirma kiek tai susiję su Sąjungos kompetencijos pobūdžiu ir apribojimais šiuo atžvilgiu, Europos Sąjunga negali tiesiogiai kištis darbo užmokesčio lygio klausimu, kad nebūtų daromas poveikis valstybių narių kompetencijai ir socialinių partnerių savarankiškumui šioje srityje. Todėl teisinis pagrindas yra tik direktyvai, kuria sukurama procedūrinė sistema, pagal kurią valstybės narės negali būti įpareigos suteikti minimaliojo darbo užmokesčio apsaugos galimybę visiems darbuotojams.

Atsižvelgdama į Tarybos Teisės tarnybos nuomonėje pateiktą analizę, Austrija pabrėžia savo darbo užmokesčio nustatymo modelį, kuris grindžiamas tik kolektyvinėmis sutartimis. Austrija laikosi nuomonės, kad siūloma direktyva neketinama keisti Austrijos darbo užmokesčio nustatymo sistemos arba jai kenkti ir kad ji neturės poveikio valstybėms narėms, kurios turi gerai veikiančias kolektyvinių derybų sistemas.

Dėl šių priežasčių Austrija tekstą aiškina taip:

- siūloma direktyva darbuotojams nesuteikiama individualių teisių;
- iš direktyvos kylančios pareigos dėl deramumo taikytinos tik teisės aktais nustatytam minimaliajam darbo užmokesčiui;
- pagal direktyvą darbo užmokestis, dėl kurio derybose susitaria socialiniai partneriai, visada laikomas deramu;
- direktyva valstybėms leidžiama, tačiau jos neįpareigojamos taikyti teisės aktais nustatytą minimalųjį darbo užmokestį;
- direktyva valstybėms narėms leidžiama, tačiau jos neįpareigojamos taikyti kolektyvines sutartis tose srityse, kuriose socialiniai partneriai nesusitarė dėl kolektyvinės sutarties.

Lenkijos pareiškimas

Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių teisių. Lenkija užtikrina moterų ir vyrų lygybę pagal Lenkijos nacionalinę teisinę sistemą, vadovaudamasi tarptautinėmis žmogaus teisių sutartimis ir laikydamasi Europos Sąjungos pagrindinių vertybių ir principų. Dėl šių priežasčių frazę „lyčių lygybė“ Lenkija aiškina kaip moterų ir vyrų lygybę, o frazę „vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas“ Lenkija aiškina kaip moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumus pagal Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnį ir 157 straipsnio 3 dalį. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, kitas frazės, kuriose yra terminas „lytis“ (angl. *gender*), Lenkija aiškina kaip nuorodą į lytį biologiniu aspektu (angl. *sex*) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 10 straipsnį, 19 straipsnio 1 dalį ir 157 straipsnio 2 ir 4 dalis.
